ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **R. K.**, zastoupený JUDr. Radimem Kubicou, MBA, advokátem se sídlem Ó. Lysohorského 702, Frýdek-Místek, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**, se sídlem 28. října 2771/117, Ostrava, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 26. 10. 2017, č. j. 18 A 16/2017 – 34,

takto:

I. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 26. 10. 2017, č. j. 18 A 16/2017 – 34, **se zrušuje.**

II. Rozhodnutí Krajského úřadu Moravskoslezského kraje ze dne 6. 6. 2017, č. j. MSK 137298/2016, sp. zn. DSH/29419/2016/Bře 067.1 V5, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

III. Žalovaný **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

IV. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení o žalobě a o kasační stížnosti v celkové výši 24 456 Kč ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce JUDr. Radima Kubicy, MBA, advokáta.

Odůvodnění:

[1] Rozhodnutím Magistrátu města Frýdku-Místku, odboru dopravy a silničního hospodářství, jako správního orgánu prvního stupně, ze dne 23. 9. 2016, č. j. MMFM 126483/2016, sp. zn. MMFM_S 11142/2016/ODaSH/Neu (dále jen „*prvostupňové rozhodnutí*“), byl žalobce uznán vinným tím, že dne 9. 7. 2016 v době kolem 10:10 hodin řídil osobní motorové vozidlo zn. Mercedes Benz, RZ: X, pod vlivem alkoholu. Při silniční kontrole provedené hlídkou Policie České republiky byla u žalobce provedena dechová zkouška přístrojem zn. Dräger, která po odečtení toleranční srážky

odhalila v dechu žalobce hladinu alkoholu v hodnotě 0,05 g/kg. Žalobce uvedeným jednáním spáchal přestupek podle § 125c odst. 1 písm. b) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění rozhodném pro projednávanou věc (dále jen „*zákon o silničním provozu*“). Správní orgán prvního stupně uložil za tento přestupek žalobci pokutu ve výši 2 500 Kč a dále mu uložil zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na území České republiky na dobu 6 měsíců. Dále mu též stanovil povinnost nahradit náklady správního řízení ve výši 1 000 Kč. Žalovaný rozhodnutím ze dne 6. 6. 2017, č. j. MSK 137298/2016, sp. zn. DSH/29419/2016/Bře 067.1 V5, zamítl odvolání žalobce proti prvostupňovému rozhodnutí a toto rozhodnutí potvrdil.

[2] Žalobce brojil proti rozhodnutí žalovaného žalobou, kterou Krajský soud v Ostravě (dále jen „*krajský soud*“) rozsudkem ze dne 26. 10. 2017, č. j. 18 A 16/2017 – 34, zamítl jako nedůvodnou. Ke stěžejní námitce stěžovatele, že se přestupku nedopustil a výsledky provedených dechových zkoušek jsou v rozporu s lékařským vyšetřením, nejprve uvedl, že následně provedené odborné lékařské vyšetření výsledek dechové zkoušky nijak nezpochybnilo. Tento závěr je podle krajského soudu logicky zdůvodnitelný tím, že lékařské vyšetření bylo provedeno po 37 minutách od provedení orientační dechové zkoušky. Krajský soud se neztotožnil s tvrzením žalobce, že k otázce odbourávání alkoholu je vždy zapotřebí odborného znaleckého posudku. V tomto směru hodnotil jako nepřípadný odkaz žalobce na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 3. 2012, č. j. 9 As 120/2011 – 166 (všechna rozhodnutí dostupná na www.nssoud.cz). V odkazované věci nebyl rozpor mezi výsledky dechové a krevní zkoušky dostatečně objasněn a obviněné nebyla prokázána přítomnost alkoholu v krvi ústavně konformním způsobem. Tehdy také správní orgány opřely svoje rozhodnutí o výpočty odbourávání alkoholu vlivem metabolismu v těle obviněné, což kasační soud hodnotil jako otázku, o níž si správní orgán nemůže učinit úsudek sám a k jejímuž posouzení je způsobilý znalec či znalecký ústav. Krevní zkouška rovněž proběhla s delším časovým odstupem, příslušníci Policie ČR nedodrželi povinnost zajistit odborné lékařské vyšetření co nejdříve. Krajský soud též upozornil na to, že žalobce citoval pasáž z rozsudku č. j. 9 As 120/2011 – 166 neúplným způsobem.

[3] Krajský soud naopak považoval za přiléhavý rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 5. 2016, č. j. 10 As 173/2015 – 32, podle kterého je fakt, že hladina alkoholu zjištěná v dechu stěžovatele jen minimálně překračovala nulovou hodnotu, klíčový pro přípustnost závěru o poklesu alkoholu v krvi uplynutím času mezi oběma způsoby vyšetření. Odbourávání alkoholu je notorieta a úvaha, že k odbourání jen nepatrného množství alkoholu došlo u stěžovatele uplynutím 1,5 hodiny, je myšlenkovým postupem, který nevyvolává podezření ze svévole či potřebu ověřovat jej znalecky. Znalecké zkoumání by bylo namístě při diametrálně odlišných hodnotách měření. Krajský soud v nyní posuzovaném případě zdůraznil, že výsledek dechové zkoušky 0,29 g/kg nemohl být vyvrácen výsledkem laboratorního vyšetření provedeného po 37 minutách od dechové zkoušky. Žalobce tvrdil, že takové množství alkoholu nemohl za tak krátkou dobu odbourat. Podle mínění krajského soudu ale při svých výpočtech nezohlednil hodnotu odchylky ve výši 0,24 g/kg, která byla od hodnoty zjištěné dechovou zkouškou v jeho prospěch odečtena. Výsledek dechové zkoušky po odečtení odchylky byl 0,05 g/kg a diametrálně se tedy nelišil od následně provedené krevní zkoušky. Soud uzavřel, že

použitý analyzátor zn. Dräger byl řádně kalibrovaný, neprokázalo se, že by došlo k jeho nesprávnému použití, popřípadě že by měření bylo ovlivněno jinými faktory.

[4] Proti rozsudku krajského soudu brojí žalobce (dále jen „*stěžovatel*“) kasační stížností, v níž uplatňuje důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) soudního řádu správního (dále jen „*s. ř. s.*“).

[5] Stěžovatel předně namítá, že v jeho věci hrají roli dva zásadní podklady pro vydání rozhodnutí o přestupku, a to výsledek dechové zkoušky a výsledek laboratorního zkoumání přítomnosti alkoholu v krvi. Výsledky obou zkoušek se významně rozcházejí. Správní orgány bez bližšího zamyšlení upřednostnily výsledek dechové zkoušky s odůvodněním, že mezi provedením této zkoušky a odběrem krve došlo k odbourání alkoholu v těle stěžovatele. Nevyhověly přitom žádosti stěžovatele o vypracování znaleckého posudku s odůvodněním, že rozdíly ve výsledcích obou zkoušek nejsou markantní. Krajský soud tento postup „posvětil“ s tím, že odborné lékařské vyšetření provedené po 37 minutách výsledek dechové zkoušky nezpochybnilo. S tímto závěrem stěžovatel nesouhlasí. Zdůrazňuje, že posouzení rychlosti odbourávání alkoholu z lidského těla je záležitostí náročnou, ke které je potřeba odborných znalostí. Správní orgány nebyly schopny samy posoudit, zda byla nulová hladina alkoholu v krvi stěžovatele zjištěná při lékařském vyšetření způsobená procesem odbourávání, anebo jednoduše tím, že stěžovatel před jízdou alkohol nepožil.

[6] Dále poukazuje na rozsudek č. j. 9 As 120/2011 – 166, se kterým je napadené rozhodnutí krajského soudu v rozporu. Výsledek dechové zkoušky byl vyvrácen výsledkem laboratorního vyšetření vzorku krve. Při absenci jiných důkazů mělo dojít v souladu se zásadou *in dubio pro reo* k zastavení řízení o přestupku. Stěžovatel polemizuje s krajským soudem v tom, že na daný případ lze aplikovat závěry z rozsudku č. j. 10 As 173/2015 – 32. Podle něj je naopak tento judikát nepřiléhavý, neboť se v podstatných znacích od nynějšího případu odlišuje. Ve srovnávané věci nebyly naměřeny tak rozdílné hodnoty za tak krátké období, jako tomu je u stěžovatele. Významné je i to, že v judikovaném případě byl samotný výsledek krevního rozboru odlišný – po téměř dvou hodinách byly v krvi řidiče zjištěny stopy alkoholu v hodnotě 0,08 g/kg. Oproti tomu u stěžovatele byla po 37 minutách zjištěna nulová hodnota, ačkoli dechovou zkouškou byly naměřeny hodnoty vyšší, než jak tomu bylo u řidiče v judikované věci citované krajským soudem.

[7] Stěžovatel rovněž nesouhlasí s postupem krajského soudu, který při svých úvahách od výsledku dechové zkoušky odčítal odchylku ve výši 0,24 g/kg. Tento postup je v neprospěch obviněného. Soud měl zohlednit skutečnou naměřenou hodnotu (0,29 g/kg) a tu porovnat s výsledkem krevní zkoušky. Pak by nemohl dospět k závěru, že rozdíly ve výsledcích obou zkoušek nejsou markantní. Zákonná odchylka představuje možnou fyziologickou hladinu alkoholu v krvi. Pokud by byl výsledek dechové zkoušky ovlivněn touto hodnotou, musela by se také projevit na krevní zkoušce, která byla provedena bezodkladně. Krevní zkouška však ve stěžovatelově případě ukázala nulovou hladinu alkoholu v krvi. To jinými slovy znamená, že stěžovatel by musel za 37 minut odbourat 0,29 promile alkoholu, což je fyziologicky nemožné. I z toho důvodu bylo namístě, aby se věcí zabýval znalec. Stěžovatel dále připomíná, že mu nelze klást k tíži okolnost, že

k odběru krve došlo po 37 minutách od poslední dechové zkoušky. Stěžovatel žádné obstrukce nečinil a nemohl nijak ovlivnit, kdy ho policisté dopraví ke krevní zkoušce.

[8] Stěžovatel uzavírá, že v jeho případě nebyla konformním způsobem prokázána přítomnost alkoholu v krvi při řízení motorového vozidla. Pokud budou závěry krajského soudu potvrzeny, pozbude možnost řidiče žádat o provedení krevní zkoušky smyslu. Odběr krve je jediným „obranným prostředkem" řidiče, nelze tedy připustit kategorický závěr o tom, že k výsledkům krevní zkoušky se nepřihlíží, neboť v mezidobí mohl řidič vystřízlivět. Úmyslem zákonodárce bylo poskytnout řidiči efektivní možnost brojit proti falešným výsledkům dechové zkoušky, nikoli zakotvit institut v praxi nepoužitelný. Stěžovatel v samém závěru kasační stížnosti pro doplnění uvádí, že v průběhu předchozích řízení napadal také správnost měření pomocí analyzátoru dechu, protože alkohol nepožil a výsledky dechové zkoušky si neumí vysvětlit. Správní orgány odmítly nechat použitý přístroj prověřit a spokojily se s hypotetickým sdělením výrobce, které nemá žádný význam, neboť výrobce svůj přístroj vždy podpoří. Také tento postup krajský soud aproboval.

[9] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhuje její zamítnutí. Nejprve uvádí, že v dané věci bylo řádnou dechovou zkouškou prokázáno ovlivnění stěžovatele alkoholem. Po odečtu odchylky 0,24 g/kg bylo stěžovateli dechovou zkouškou prokázáno 0,05 g/kg alkoholu v krvi. Správní orgány neupřednostnily dechovou zkoušku bez bližšího zamyšlení, ale podrobně se zabývaly všemi důkazy. Žalovaný upřednostnil výsledek dechové zkoušky z toho důvodu, že pokud krevní zkouška prokázala po 37 minutách nulovou hladinu alkoholu, mohlo se tak stát v důsledku odbourání alkoholu v organismu stěžovatele. Tato úvaha se žalovanému jeví jako logická, a proto nemá za to, že lékařské vyšetření vzorku krve zpochybnilo platně provedenou dechovou zkoušku. V řešené věci nebyly oběma metodami zjištěny diametrálně odlišné hodnoty. Při své argumentaci se opírá o již zmiňovaný rozsudek č. j. 10 As 173/2015 – 32, z něhož ve vyjádření cituje.

[10] Žalovaný dále konstatuje, že s argumentací rozsudkem č. j. 9 As 120/2011 – 166 se vypořádal již ve vyjádření k žalobě, na které v podrobnostech odkazuje. Závěry uvedené v tomto rozhodnutí na nyní řešenou věc nedoléhají, neboť v tehdejším případě správní orgány opřely svoje rozhodnutí o komplikované výpočty, ke kterým neměly odborné znalosti. V souzené věci však žalovaný sám žádné výpočty neprováděl, respektive reagoval pouze na výpočty uváděné stěžovatelem, které jsou na úrovni matematiky na základní škole a není k nim třeba speciálních znalostí. K odečtu odchylky dále uvádí, že tento postup je jediným správným. Pouze hodnota po odečtu odchylky 0,24 g/kg může být považována za řádně, ověřitelně a přesně zjištěnou minimální hodnotu alkoholu v těle člověka. Při výpočtech nelze zohledňovat naměřenou hodnotu spolu s odchylkou, neboť v rámci odchylky se může hladina alkoholu lišit. Pokud by k odečtu odchylky nedošlo, mohla by se hladina alkoholu v těle stěžovatele pohybovat mezi 0,05 až 0,29 g/kg. Ve prospěch obviněného z přestupku se ovšem pracuje pouze s nejnižší prokázanou hodnotou, v dané věci tedy s výsledkem 0,05 g/kg alkoholu. Nelze vycházet z hodnot před odečtením odchylky, neboť tyto hodnoty jsou nepřesné a takový postup by byl obecně k tíži obviněných. Nadto pokud by se měly s výsledky rozboru krve srovnávat výsledky dechové zkoušky v hodnotě před odečtením odchylky, výrazně by to narušilo relevanci dechové zkoušky jako důkazu v rozporu s dikcí § 20 odst. 3 zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek.

[11] Žalovaný se vymezuje i proti dalšímu argumentu stěžovatele, že hodnota 0,24 g/kg, která se odečítá od výsledku dechové zkoušky, je zčásti tvořena údajnou fyziologickou hladinou alkoholu v krvi člověka ve výši 0,20 g/kg. Ve skutečnosti jde ovšem o tzv. pesimistickou hodnotu přepočtového faktoru. Žalovaný v tomto směru cituje z metodiky Českého metrologického institutu týkající se analyzátorů alkoholu v dechu. Fyziologické faktory ovlivňující měření jsou naprosto zanedbatelné, proto se ani údajná fyziologická hladina alkoholu neprojevila u stěžovatele při krevní zkoušce. Rovněž také upozorňuje na to, že ze spisu nevyplývá, že by policisté provedení odběru krve zdržovali. Sám stěžovatel takovou okolnost dosud nenamítal. Nelze též přisvědčit tomu, že v případě potvrzení napadeného rozsudku by možnost řidiče žádat o provedení krevní zkoušky ztratila smysl. Při výrazně odchylných výsledcích dechové zkoušky a krevního testu v krátkém časovém intervalu (například dechová zkouška 0,55 g/kg, po odečtu odchylky 0,31 g/kg, rozbor krve po půlhodině 0,00 g/kg) by takový nesoulad mohl zpochybnit výsledek dechové zkoušky – to však podle žalovaného nebyl tento případ.

[12] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[13] Kasační stížnost je důvodná.

[14] Jádrem sporu je posouzení otázky, zda odborné lékařské vyšetření (spojené s odběrem krve) provedené na žádost žalobce 37 minut od měření alkoholu v dechu, jehož výsledkem byla hodnota 0,00 g/kg alkoholu v krvi žalobce, zpochybňuje výsledky dechové zkoušky, a tím i uznání žalobce vinným ze spáchání výše uvedeného přestupku.

[15] Mezi stranami je nesporné, že stěžovatel byl dne 9. 7. 2016 kontrolován policejní hlídkou ve Frýdku-Místku. Podrobil se orientačnímu vyšetření na ovlivnění alkoholem spočívajícímu v dechové zkoušce provedené analyzátorem alkoholu v dechu zn. Dräger Alcotest 7510 č. ARCK-0066. První dechová zkouška proběhla v 10:12 hod. s výsledkem 0,33 g/kg, druhá dechová zkouška v 10:18 hod. s výsledkem 0,29 g/kg. Protože rozdíl mezi naměřenými hodnotami byl vyšší než 10 %, byla provedena třetí dechová zkouška v 10:23 hod. s výsledkem 0,29 g/kg, tedy shodným s výsledkem druhé zkoušky (viz výstup z měřícího zařízení založený na č. l. 12 spisu správního orgánu prvního stupně). Po započtení maximální odchylky zahrnující vliv přesnosti měření a nejistotu přepočtového faktoru ve výši 0,24 g/kg byla v krvi stěžovatele zjištěna hladina alkoholu v hodnotě 0,05 g/kg. Následně došlo na příslušném pracovišti k odbornému lékařskému vyšetření stěžovatele na jeho žádost, jehož součástí byl i odběr krve (viz § 67 odst. 4 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky). Lékař stěžovateli krev odebral v 11:00 hod., tedy 37 minut od výsledku poslední dechové zkoušky. Odborné lékařské vyšetření neprokázalo ovlivnění alkoholem. Vyšetření vzorku krve provedené metodou plynové chromatografie a Widmarkovou zkouškou mělo za výsledek 0,00 g/kg hladiny alkoholu v krvi stěžovatele. Tyto skutečnosti vyplývají z Protokolu o lékařském vyšetření při ovlivnění alkoholem, který je založen na č. l. 30 spisu správního orgánu prvního stupně.

[16] Žalovaný i krajský soud jsou ve shodě v tom, že výsledek odborného lékařského vyšetření, resp. vyšetření vzorku krve stěžovatele, nijak nezpochybňuje výsledek provedené dechové zkoušky. Podle jejich názoru logicky došlo v mezidobí od dechové zkoušky do odběru krve (tedy za 37 minut) k odbourání alkoholu v organismu stěžovatele až na nulovou hodnotu. S tímto závěrem se Nejvyšší správní soud neztotožňuje a považuje jej za důkazně nepodložený.

[17] Za jiných okolností, pokud by nebylo provedeno odborné lékařské vyšetření a dvě řádné orientační dechové zkoušky by ukázaly hodnotu 0,29 g/kg alkoholu v krvi řidiče (tj. 0,05 g/kg po odečtení odchylky), by dle právní úpravy [§ 16 odst. 2 zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů (poznámka: tento právní předpis byl s účinností ode dne 31. 5. 2017 nahrazen zákonem č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, který obsahuje ohledně orientačního a odborného lékařského vyšetření obdobnou právní úpravu jako zákon č. 379/2005 Sb.)] bylo možné konstatovat, že se řidič přestupku podle § 125c odst. 1 písm. b) zákona o silničním provozu dopustil. V souzené věci však byly výsledky dechových zkoušek svědčící o tom, že stěžovatel řídil vozidlo pod vlivem alkoholu, v přímém rozporu s výsledkem odborného lékařského vyšetření, které tak relevantním způsobem zpochybňuje důkazní hodnotu dechových zkoušek.

[18] Nejvyšší správní soud ve skutkově obdobném případě judikoval, že „[p]*okud hodnota alkoholu v krvi žalobce činila v 9:10 hod. 0,25 g/kg, pak by při uvažované rychlosti odbourávání alkoholu 0,20 g/kg za hodinu měla být v 9:50 hod. naměřena hodnota 0,11 g/kg. Byla-li nicméně skutečná hodnota alkoholu v krvi žalobce v 9:10 hod. 0,01 g/kg, pak by v 9:50 hod. při stejné rychlosti odbourávání alkoholu měla být zjištěna nulová hodnota, jak uvádí stěžovatel* (v dané věci byl stěžovatelem Krajský úřad Moravskoslezského kraje, tedy žalovaný v nynější věci – pozn. soudu). *Tato stěžovatelova úvaha ovšem vykazuje nedostatky, pro které ji nelze aprobovat.* ***Stěžovatel totiž na straně jedné předpokládá, že fyziologická hladina alkoholu v krvi žalobce v 9:10 hod. činila 0,20 g/kg (a tuto společně s možnou odchylkou měření přístroje odčítá od změřené hodnoty), avšak na straně druhé vůbec nezohledňuje, že o pouhých 40 minut později by v krvi žalobce jistá fyziologická hladina alkoholu stále měla být změřena, resp. neobjasňuje a nedokládá po odborné stránce to, zda je možné, aby po 40 minutách nebyla v krvi žalobce žádná fyziologická hodnota zaznamenána. Bez dalšího odborného objasnění této otázky nemůže stěžovatelova argumentace obstát.*** *Současně zjištěný skutkový stav věci proto vede k závěru, že buď výsledky orientačního vyšetření, nebo výsledky odborného lékařského vyšetření jsou mylné. Nelze proto s potřebnou jistotou stanovit, že stěžovatel porušil § 5 odst. 2 písm. b) zákona o silničním provozu*“ (zvýraznění přidáno; viz rozsudek ze dne 31. 8. 2017, č. j. 2 As 218/2017 – 22).

[19] Ve výše citované věci byly dechovou zkouškou zjištěny obdobné hodnoty alkoholu v krvi řidiče jako u stěžovatele, k odebrání vzorku krve došlo s odstupem 40 minut s výsledkem 0,00 g/kg (promile) alkoholu v krvi. Výsledky byly rovněž zjištěny metodami plynové chromatografie a Widmarkovou zkouškou. Nejvyšší správní soud má tedy za to, že uvedené závěry dopadají i na nyní projednávaný případ. Žalovaný ničím nepodložil svou úvahu, že stěžovatel veškerý alkohol za 37 minut odboural. Nevysvětluje, jak je možné, že stěžovatel měl při provedení dechové zkoušky v krvi hladinu alkoholu, která

může být způsobena jinými vlivy (někdy nazýváno jako fyziologická hladina alkoholu), a za pouhých 37 minut je v krvi žalobce zjištěna nulová hladina alkoholu. K posouzení této otázky přitom nedisponuje odbornými znalostmi. Nesprávné závěry žalovaného krajský soud aproboval. Žalovanému i soudu se mohla jejich úvaha jevit jako logická, ostatně variantu, že stěžovatel alkohol do doby odebrání vzorku krve prostě odboural, nelze bez dalšího vyloučit. Bez odborného podkladu jde ale o pouhou spekulaci a laické posouzení odborné medicínské otázky (rychlost odbourávání alkoholu v těle určité osoby), které pro závěr o spáchání předmětného přestupku nepostačuje.

[20] Nejvyšší správní soud v tomto směru odkazuje na již uvedený rozsudek č. j. 9 As 120/2011 – 166. V prvé řadě je nutné upozornit na to, že jak stěžovatel v žalobě, tak i krajský soud v samém závěru napadeného rozsudku citovali mimo jiné pasáž z rekapitulační části tohoto rozhodnutí, kde byly uvedeny tehdejší závěry Krajského soudu v Plzni. Nejednalo se tedy o vlastní závěry kasačního soudu, jakkoli se s nimi tento soud následně v podstatě ztotožnil.

[21] Podstatné ovšem je, že Nejvyšší správní soud v tomto judikátu konstatoval, že *„**úvahy správního orgánu týkající se výpočtu odbourávání alkoholu vlivem metabolismu v těle žalobkyně překračují jeho odborné znalosti** a nejsou otázkou, o které je správní orgán oprávněn učinit si názor sám. (...) Správní orgán prvního stupně, stejně jako žalovaný, vyslovili ve svých rozhodnutích domněnku, že pokles hladiny alkoholu v krvi žalobkyně pod hladinu obecně mezi odborníky přijímanou jako nejvyšší možnou fyziologickou (0,2 promile) byl způsobený časovým odstupem mezi odběrem krve a dechovou zkouškou. Ačkoliv je tento závěr logický, nelze opomenout, že **rychlost odbourávání alkoholu v těle závisí na mnoha faktorech a bez zohlednění dalších relevantních skutečností nelze bez pochyby určit, zda je laboratoří stanovená hladina alkoholu v krvi způsobena tím, že alkohol byl v průběhu času odbourán, či tím, že alkohol nebyl požitý. Správní orgán nemá** dle přesvědčení Nejvyššího správního soudu **dostatečné odborné znalosti k vyslovení kategorického závěru, že konkrétní pokles hladiny alkoholu v krvi byl způsobený právě časovým odstupem, a proto vzal za rozhodující výsledek dechové zkoušky.** K vyhodnocení této otázky je zapotřebí odborných vědomostí a znalostí, kterými správní orgán nedisponuje. Připouští-li právní úprava (...) jako jeden z možných důkazních prostředků mimo dechovou zkoušku i odběr krve za účelem stanovení hladiny alkoholu, pak je na správním orgánu, aby v případě rozporu mezi těmito zkouškami s pomocí příslušného znalce tento rozpor vyjasnil a v rozhodnutí pak přezkoumatelným způsobem svoje závěry vzešlé z výsledku znaleckého posouzení odůvodnil*“ (zvýraznění přidáno). V nyní posuzované věci platí uvedené závěry tím spíše, že u stěžovatele byla krevní zkouškou, která proběhla bez zbytečného odkladu, zjištěna nulová hodnota alkoholu v krvi. Oproti tomu v citované věci došlo k odbornému lékařskému vyšetření až po 72 minutách od dechové zkoušky s výsledkem 0,18 g/kg (dechovou zkouškou bylo po odečtení odchylky zjištěno 0,20 g/kg v krvi řidičky). I přesto tehdy Nejvyšší správní soud neshledal, že by správní orgány mohly otázku odbourávání alkoholu řešit samy bez odpovídajícího odborného posouzení.

[22] Žalovaný, resp. správní orgán prvního stupně měl založit úvahu týkající se času odbourávání alkoholu v krvi na stanovisku znalce, které by bylo vztaženo k projednávané věci a k osobě stěžovatele. Teprve na základě takového stanoviska by mohl vzít za rozhodný výsledek dechové zkoušky a vyvrátit tak důkaz krevní zkouškou, který byl proveden na žádost stěžovatele. To se ovšem nestalo. V daném případě nebyl rozpor mezi výsledky dechové a krevní zkoušky dostatečně objasněn, stěžovateli tudíž nebyla ústavně

konformním způsobem prokázána vina, konkrétně zaviněná přítomnost alkoholu v krvi při řízení vozidla.

[23] Soud připomíná, že v řízení o přestupcích, které jsou jednou z forem správního trestání, platí obdobně jako v trestním právu princip presumpce neviny a z něho vyplývající povinnost rozhodovat v pochybnostech ve prospěch obviněného z přestupku (*in dubio pro reo*). Existuje-li rozumná pochybnost, tj. ne zcela nepravděpodobná možnost, že se obviněný přestupku nedopustil, je na místě aplikovat uvedený princip a řízení o přestupku zastavit. Důkazní břemeno leží na správním orgánu (viz již citovaný rozsudek č. j. 2 As 218/2017 – 22 a další judikatura tam uvedená). Pakliže žalovaný uvedené rozpory v důkazech v dalším řízení neodstraní, bude namístě aplikovat zásadu *in dubio pro reo* a rozhodnout ve prospěch stěžovatele.

[24] Jako skutkově odlišný dále Nejvyšší správní soud hodnotí případ řešený v žalovaným i krajským soudem hojně citovaném rozsudku č. j. 10 As 173/2015 – 32. V této věci nebyl výsledek krevní zkoušky nulový (hladina alkoholu zjištěná ve výši 0,08 g/kg), odběr krve nadto proběhl s mnohem delším časovým odstupem (po 1,5 hod. od provedení dechové zkoušky). Toto rozhodnutí je však překonáno závěry rozšířeného senátu v usnesení ze dne 17. 4. 2018, č. j. 2 As 154/2017 – 44, kde je mimo jiné uvedeno, že „[v]*ýsledek orientační dechové zkoušky je jedním z důkazů, které provádí správní orgán v řízení o přestupku podle § 125c odst. 1 písm. b) nebo c) zákona o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), a které je povinen hodnotit podle § 50 odst. 3 a 4 správního řádu v souladu se zásadou volného hodnocení důkazů, zásadou oficiality a zásadou materiální pravdy. Je-li výsledek orientační dechové zkoušky spolehlivý a jednoznačný, může být na něm založen závěr o vině*.“ Rozšířený senát také dovodil, že „[p]*okud totiž výsledek dechové orientační zkoušky nebude jednoznačný a spolehlivý v potřebné míře, může být přesto závěr o vině dovozen z dalších provedených důkazů (...). Naopak* ***i na první pohled spolehlivě a jednoznačně působící výsledek dechové orientační zkoušky může být úspěšně vyvrácen dalšími důkazy, zejména odborným lékařským vyšetřením, které řidič podstoupí z důvodu nesouhlasu s výsledkem orientační dechové zkoušky***“ (zvýraznění přidáno). V posuzované věci byl výsledek dechové zkoušky zpochybněn následně provedeným odborným lékařským vyšetřením a nelze jej bez dalšího považovat za spolehlivý a jednoznačný.

[25] Nelze přehlédnout, že rozšířený senát v citovaném usnesení č. j. 2 As 154/2017 – 44 také připomněl, že „*pro závěr o vině přestupkem dle § 125c odst. 1 písm. b) nebo c) zákona o silničním provozu zpravidla postačí výsledek orientační dechové zkoušky, pokud umožňuje získat spolehlivý a jednoznačný výsledek o obsahu alkoholu v krvi řidiče. Na tomto místě je ovšem třeba konstatovat, že se nejedná o jediný či dokonce nezbytný důkaz potřebný pro rozhodnutí správního orgánu o přestupku. Ovlivnění požitým alkoholem či dokonce stav vylučující způsobilost k řízení lze prokázat také jinými důkazy, např. výpovědí svědků, kteří viděli řidiče před jízdou alkoholické nápoje popíjet, záznamem neobvyklého způsobu jízdy, výpovědí policistů, kteří řidiče kontrolovali a mohli svými smysly vnímat projevy podnapilosti či opilosti řidiče. Vysokou přesvědčivost má ovšem především výsledek odborného lékařského vyšetření řidiče, který je způsobilý s větší přesností stanovit obsah alkoholu v krvi řidiče, a tedy i stupeň ovlivnění vlastností potřebných k řízení vozidla, případně též ve spojení s odborným posudkem, který určuje tento stupeň ovlivnění řidiče zpětně v době řízení vozidla*.“

[26] V tomto ohledu Nejvyšší správní soud rovněž zdůrazňuje, že správní orgány sice uvedly, že jejich závěry podtrhuje i to, že z dechu stěžovatele byl při silniční kontrole cítit alkohol, avšak při ústním jednání, kam se dostavil jeden ze zasahujících policistů jako svědek, se tato otázka blíže neřešila. Svědek (policista) k projevům opilosti stěžovatele nic neuvedl (viz protokol o ústním jednání založený na č. l. 27 spisu správního orgánu prvního stupně). Mínění správních orgánů tak vychází pouze z úředního záznamu policistů ze dne 9. 7. 2016 (založeno na č. l. 4 správního spisu). Bylo přinejmenším vhodné, aby se správní orgány v řízení při výslechu svědků i na tuto otázku zaměřily, neboť výpovědi policistů o projevech řidiče, které svými smysly tito policisté vnímali, mohou také sloužit jako důkaz ovlivnění řidiče požitým alkoholem. Navíc úřední záznam obsahuje i skutečnosti svědčící ve prospěch stěžovatele („chování ovládané“, „orientace normální“, „chůze jistá“), které správní orgán ignoroval. Také výsledky lékařského vyšetření ze dne 9. 7. 2016 neobsahují pouze informace o zjištěné nulové hladině alkoholu v krvi, ale i výsledky dalších lékařských „testů“ na ovlivnění alkoholem (chování stěžovatele, výbava představ, spojivky bledé / překrvené, jistota při chůzi po čáře, zda dech vyšetřovaného páchne po alkoholu a další). Tyto testy vyšly negativně a nenasvědčují přítomnosti alkoholu v krvi stěžovatele, avšak správní orgány je nevzaly v potaz.

[27] K argumentaci stěžovatele uvedené v závěru kasační stížnosti, jež se týká údajné nesprávnosti měření provedeného analyzátorem dechu a výsledku dechových zkoušek (viz výše v odstavci [8]), Nejvyšší správní soud pro stručnost odkazuje na závěry krajského soudu v napadeném rozsudku (především na str. 7 nahoře), se kterými se ztotožňuje. Stěžovatel s posouzením krajského soudu blíže nepolemizuje, jeho tvrzení tak ani nelze považovat za řádnou kasační námitku.

[28] Nejvyšší správní soud shrnuje, že v dalším řízení bude na žalovaném, aby všechny důkazy hodnotil v souladu se zásadou volného hodnocení důkazů jednotlivě i v jejich souhrnu. V souladu se zásadou oficiality a materiální pravdy musí své případné úvahy o odbourávání alkoholu vlivem metabolismu v těle stěžovatele důkazně podložit odbornými podklady, neboť nejde o otázku, ke které by byl oprávněn si učinit názor sám. K jejímu posouzení je příslušný znalec či znalecký ústav specializující se na danou problematiku. Pokud žalovaný pochybnosti, které zakládá výsledek odborného lékařského vyšetření, dalšími provedenými důkazy neodstraní, bude nucen v souladu se zásadou *in dubio pro reo* rozhodnout ve prospěch stěžovatele.

[29] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že napadený rozsudek je nezákonný, a proto jej zrušil dle § 110 odst. 1, věty první, s. ř. s. Věc však krajskému soudu nevrátil k dalšímu řízení, jelikož současně rozhodl o zrušení rozhodnutí žalovaného dle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. Pro zrušení rozhodnutí žalovaného totiž byly podmínky již před krajským soudem. Dle § 78 odst. 4 s. ř. s., ve spojení s § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. Nejvyšší správní soud věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Dle § 78 odst. 5 s. ř. s., ve spojení s § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. je žalovaný v dalším řízení vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v odůvodnění tohoto rozsudku.

[30] V případě, že Nejvyšší správní soud ruší rozsudek krajského soudu a současně ruší i rozhodnutí správního orgánu, je povinen rozhodnout kromě nákladů řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení, které předcházelo zrušenému rozhodnutí krajského soudu (§ 110 odst. 3, věta druhá, s. ř. s.). Náklady řízení o žalobě a náklady řízení o kasační

stížnosti tvoří v tomto případě jeden celek a Nejvyšší správní soud rozhodne o jejich náhradě jediným výrokem vycházejícím z § 60 s. ř. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2008, č. j. 1 As 61/2008 - 98).

[31] Jelikož stěžovatel dosáhl zrušení správního rozhodnutí, měl z procesního hlediska úspěch ve věci a náleží mu tak dle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. náhrada nákladů řízení vůči žalovanému, který úspěch neměl.

[32] Důvodně vynaložené náklady řízení před krajským soudem jsou tvořeny zaplaceným soudním poplatkem ve výši 3 000 Kč, dále odměnou za tři úkony právní služby, a to za písemné podání nebo návrh ve věci samé (podání žaloby a repliky k vyjádření žalovaného) a za účast na jednání před soudem dne 26. 10. 2017 [§ 11 odst. 1 písm. d) a g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů; dále jen „advokátní tarif"]. Výše odměny za každý z těchto úkonů právní služby činí 3 100 Kč [§ 7 bod 5. a § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu]. Za převzetí a přípravu zastoupení na základě smlouvy o poskytnutí právních služeb [§ 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu] soud odměnu nepřiznal, neboť zástupce stěžovatele jej na základě plné moci zastupoval již v odvolacím správním řízení. Náklady řízení před krajským soudem tvoří i paušální náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč spojená v této výši s každým úkonem právní služby (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Zástupce stěžovatele je plátcem daně z přidané hodnoty (§ 14a odst. 1 advokátního tarifu), výše odměny se proto zvyšuje o částku představující 21 % (tj. o částku ve výši 2 142 Kč). Důvodně vynaložené náklady řízení před krajským soudem tak dosáhly výše 15 342 Kč (3 000 Kč + 3 × 3 100 Kč + 3 × 300 Kč + 2 142 Kč).

[33] Důvodně vynaložené náklady řízení před Nejvyšším správním soudem tvoří zaplacený soudní poplatek ve výši 5 000 Kč, dále odměna za jeden úkon právní služby – podání kasační stížnosti jako návrhu ve věci samé [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu] ve výši 3 100 Kč [§ 7 bod 5. a § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu] a paušální náhrada hotových výdajů spojených s tímto úkonem právní služby, která činí 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), k tomu částka DPH ve výši 714 Kč. Celkové náklady řízení před Nejvyšším správním soudem činí 9 114 Kč (5 000 Kč + 3 100 Kč + 300 Kč + 714 Kč).

[34] Žalovaný je tak povinen stěžovateli zaplatit náklady řízení za žalobu a za kasační stížnost v celkové výši 24 456 Kč (15 342 Kč + 9 114 Kč) k rukám jeho zástupce JUDr. Radima Kubicy, MBA, advokáta se sídlem Ó. Lysohorského 702, Frýdek-Místek, a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

[35] Žalovaný úspěch ve věci neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s. *a contrario* ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 20. prosince 2018

pokračování

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu